

VIAJES DE MIS SUEÑOS

Podróże moich marzeń

Justyna Oberman

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka hiszpańskiego dla II etapu edukacyjnego (klasy IV–VIII szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

VIAJES DE MIS SUEÑOS. Podróże moich marzeń.

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator

Nauczyciel języka hiszpańskiego

2.2. Pozostali

Nauczyciel geografii i plastyki

3. Ramy czasowe

Projekt trwa dwa miesiące, wrzesień i październik (konkretne miesiące są związane z połączeniem projektu ze świętowaniem w szkole *Día de la Fiesta Nacional*, dnia 12 października), zawiera 6 zajęć projektowych.

4. Cele projektu

4.1. Cele ogólne

- nabycie i rozwinięcie umiejętności językowych związanych z tworzeniem i rozumieniem komunikatów w języku hiszpańskim,
- poznanie i utrwalanie słownictwa związanego z podróżowaniem i turystyką, świata języka hiszpańskiego i kultury hiszpańskiej,
- nabycie wiedzy związanej z przygotowaniem plakatu turystycznego,
- nabycie wiedzy dotyczącej planowania podróży zagranicznej,
- poszerzenie wiedzy o krajach hiszpańskojęzycznych,
- nabycie i rozwinięcie kompetencji kluczowych w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, cyfrowych, osobistych, społecznych i w zakresie uczenia się, w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej,
- uatrakcyjnienie zajęć języka hiszpańskiego oraz zainspirowanie młodzieży do aktywnego uczestnictwa w projektach.

4.2. Cele szczegółowe. Uczeń:

- rozumie sens tekstu pisanego dotyczącego krajów hiszpańskojęzycznych,
- tworzy opis danego kraju na podstawie polskich i hiszpańskojęzycznych informacji wyszukanych samodzielnie,
- rozumie słownictwo związane z podróżowaniem, atrakcjami turystycznymi, planowaniem podróży, opisem krajów,
- redaguje plakat informacyjny w języku hiszpańskim,
- organizuje wystawę i przedstawia ją szerszej publiczności,
- organizuje szkolne obchody święta *Día de la Fiesta Nacional*, w tym prezentacje artystyczne grupy,
- stosuje strategie komunikacyjne w języku hiszpańskim i polskim,
- bierze odpowiedzialność za swoje działania tak indywidualne jak i w grupie,
- rozwija umiejętność organizacji pracy przy wykorzystaniu zasad planowania,
- kształtuje umiejętności społeczne, uczenia się i komunikacyjne,
- rozwija swoją kreatywność.

4.2.1. Cele szczegółowe dla uczniów – cele w języku ucznia

- podejmiesz działania grupowe, aby stworzyć plakat turystyczny przedstawiający atrakcje turystyczne i podstawowe informacje o danym kraju hiszpańskojęzycznym w projekcie *VIAJES DE MIS SUEÑOS. Podróże moich marzeń* w języku hiszpańskim,
- nauczysz się sporządzać notatki potrzebne do stworzenia plakatu,
- razem z innymi uczniami i nauczycielem stworzysz listę wszystkich krajów hiszpańskojęzycznych, gdzie język hiszpański jest oficjalnym językiem urzędowym,
- dowiesz się, co to święto *Día de la Fiesta Nacional*, zwane często *Día de la Hispanidad*,
- zorganizujesz szkolne obchody święta *Día de la Hispanidad* włącznie z wystawą plakatów krajów hiszpańskojęzycznych i występami uczniów,
- przygotujesz plan swojej podróży do wybranego kraju hiszpańskojęzycznego,
- nauczysz się planować swoją pracę indywidualną i grupową.

5. Treści kształcenia

Scenariusz interdyscyplinarny łączy język hiszpański z różnymi treściami z innych przedmiotów takich jak geografia, przyroda, plastyka. W treściach kształcenia w programie nauczania języka hiszpańskiego dla drugiego etapu edukacyjnego Aliny Konior i Justyny Oberman znajdziemy podpunkty: *podróżowanie i turystyka, świat języka hiszpańskiego, jestem odkrywcą świata*, do których odnosi się temat tego projektu.

5.1. Język hiszpański. Uczeń:

- poznaje i poszerza słownictwo związane z tematami: środki transportu i korzystanie z nich, bilety na różne środki transportu, turystyka, wakacje, moje podróże i wycieczki, hotel, przygotowanie do podróży, kierunki świata, zabytki, stolice krajów hiszpańskojęzycznych, inne atrakcje turystyczne, tradycje i zwyczaje świąteczne *Día de la Hispanidad*,
- rozumie sens krótkich i długich wypowiedzi,
- tworzy wypowiedzi według wzoru,
- samodzielnie lub razem z innymi uczestnikami projektu i nauczycielem tworzy plan plakatu turystyczno-informacyjnego,
- tworzy plakat z informacjami w języku hiszpańskim,
- utrwała użycie czasu Presente de Indicativo,
- utrwała użycie konstrukcji *Ir + a + bezokolicznik*,
- poznaje święto hiszpańskie *Día de la Fiesta Nacional* i jego różne nazwy w różnych hiszpańskojęzycznych krajach.

5.2. Geografia. Uczeń:

- poznaje i utrwała informacje związane z regionami geograficznymi Ameryki Północnej i Południowej,
- nabywa umiejętność pracy z mapą,
- przygotowuje najważniejsze informacje związane z poszczególnymi krajami (stolica kraju, język, kontynent, klimat, największa góra, rzeka, szczyt itp.),
- potrafi wyszukać informacje w atlasach geograficznych i stronach internetowych ze wskazanymi treściami,
- sporządza notatki dotyczące informacji geograficznych w formie karty pracy.

5.3. Przyroda. Uczeń:

- poznaje przyrodnicze składniki środowiska krajów hiszpańskojęzycznych,
- poznaje plany i mapy jako źródła informacji geograficznych,
- analizuje informacje dotyczące zabytków fauny i flory w danym kraju hiszpańskojęzycznym.

W klasie V nie ma już przyrody, uczeń rozszerza wiedzę przyrodniczą z klasy IV o treści przyrodnicze dotyczące krajów hiszpańskojęzycznych.

5.4. Plastyka. Uczeń:

- podejmuje działania twórcze w postaci zrealizowania graficznej formy użytkowej – plakatu informacyjnego oraz go projektuje,
- doskonali umiejętności plastyczne – wyraża swoją ekspresję twórczą przejawiającą się w działaniach indywidualnych i zespołowych,
- tworzy wystawę prac własnych na forum szkolnym,
- stosuje różnorodne techniki plastyczne.

6. Charakterystyka odbiorców

Projekt skierowany jest do uczniów klas piątych drugiego etapu edukacyjnego. Dedykowany jest uczniom, którzy język hiszpański mają wprowadzony jako pierwszy, ale może być również zrealizowany w klasach uczących się hiszpańskiego jako drugiego języka. Uczeń piątej klasy zazwyczaj jest towarzyski, ściera się w kontaktach społecznych z innymi kolegami, mocno stawia na samodzielność, choć to kwestia jego temperamentu. Cechuje go nadal duża ciekawość poznawcza i pozytywne nastawienie do nowych form pracy. W tym projekcie uczestnicy będą mogli pracować zarówno indywidualnie, jak i w parach lub małych grupach, więc będą mogli wykazać się samodzielnością, ale również zaspokoić swoje potrzeby pracy z rówieśnikiem. W pierwszej fazie projektu uczniowie tworzą w grupach plakaty i organizują szkolne święto *Día de la Fiesta Nacional*, co stanowi okazję do twórczego rozwoju oraz daje możliwość rozwijania kompetencji w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej. Na koniec w ramach podsumowania wiedzy językowej uczestnicy przygotowują plan własnej podróży, pracując już samodzielnie i rozwijając w skupieniu własne umiejętności językowe. Ważnym punktem dla tej grupy uczniów będzie wystawa na forum szkoły oraz organizacja święta szkoły, które to aktywności zmotywują uczestników do dalszej nauki na podstawie widocznych pozytywnych efektów projektu, a także wzmocnią ich wiarę we własne możliwości.

6.1. Typ szkoły

Projekt interdyscyplinarny przewidziany jest do realizacji w szkole podstawowej.

6.2. Wiek uczniów

Projekt interdyscyplinarny przewidziany jest do realizacji dla uczniów w wieku od 11 do 12 lat.

6.3. Klasa

Projekt interdyscyplinarny przewidziany jest do realizacji dla uczniów V klasy szkoły podstawowej.

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

Uczestnikami projektu są wszyscy uczniowie z oddziału klasowego, również dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). W tym projekcie każdy uczestnik będzie wykonywał samodzielne i grupowe działania projektowe. Młody nauczyciel musi być czujny i świadomy potrzeb uczniów ze SPE, wiedząc, że w każdej klasie są tacy uczniowie i będą wymagać dodatkowego wsparcia. Jeżeli w grupie jest uczeń z deficytem koncentracji uwagi lub też inny uczeń ze SPE, np. słabostyszący, wszystkie informacje i dodatkowe pomoce powinny zostać dostosowane do możliwości takiego ucznia. Polecenia i wypowiedzi powinny być wyrażone w sposób zrozumiały i konkretny, przekazując najważniejsze treści. Nauczyciel ma się upewnić, że uczeń rozumie dane zadanie. Jednocześnie nauczyciel w trakcie zajęć pamięta, aby w stosunku do każdego ucznia ze SPE przekazywać nowe słownictwo i struktury językowe, często je powtarzając i dając przykłady użycia w określonych kontekstach i sytuacjach. Można takiemu uczniowi przygotować słownictwo i struktury gramatyczne w formie pisemnej, aby uczeń bazował na materiale wizualnym. Podane dostosowania mogą dotyczyć również innych zaburzeń. Jeśli w grupie klasowej są uczniowie zdolni, to należy połączyć w parę takich uczniów z uczniami mającymi trudności, aby poprzez współpracę mogli się od siebie uczyć.

6.5. Inne cechy odbiorów

Odbiorcami projektu są wszyscy uczniowie w danej klasie, również o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych oraz o różnych umiejętnościach. Jeśli nauczyciel po podziale klasy na grupy zauważa, że jakaś grupa pracuje wolniej i ma trudności z realizacją zadania, to może dokonać zmiany uczniów w grupie lub dodać do grupy zdolnego ucznia, który podzieli się swoją wiedzą. Nauczyciel koordynator powinien również udzielić wsparcia, przekazać dodatkowe wskazówki i materiały nakierowujące na odpowiedź. Nauczyciel podczas prac projektowych obserwuje współpracę uczniów, pilnuje zaangażowania w zadanie. Podczas realizacji zadań przez uczniów słownie chwali uczestników, zaznaczając, że poprzez ich aktywność uczą się współpracy w grupie i stają się ważną częścią grupy ze swoim odpowiedzialnym podejściem i wkładem pracy.

7. Formy i metody realizacji projektu

Podczas realizacji projektu *VIAJES DE MIS SUEÑOS* uczniowie będą realizować zadania, które przyjmują różne formy pracy. W głównej mierze będzie to praca w grupie, która sprzyja kształtowaniu umiejętności współpracy i przyjmowania różnych ról społecznych przez uczniów. Pierwsza część projektu zakłada stworzenie w małych grupach plakatu turystycznego, uczniowie mogą nabyć i rozbudować wiele kompetencji kluczowych w tym społecznych. Na zajęciach, które będą miały miejsce na lekcji geografii pracują w grupach, zdobywając informacje potrzebne do wykonania plakatu. Następnie grupa klasowa podzielona na zespoły zadaniowe zajmuje się przygotowaniem wystawy i szkolnego święta. To okazja uczenia się delegowania zadań i odpowiedzialności za nie. W końcowym etapie uczniowie pracują samodzielnie, tworząc plan podróży. (Dokładny opis podziału na grupy znajduje się w dalszej części scenariusza).

Zaproponowany program jest realizowany metodą projektu, która stanowi fundament wszystkich działań podjętych w trakcie realizacji tego scenariusza. Uczniowie rozwiązują konkretne problemy i zadania językowe, bazując na

posiadanej wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach społecznych i personalnych. W przedstawionym projekcie różne treści z różnych przedmiotów wzajemnie się warunkują i uzupełniają oraz są adekwatne do wieku, możliwości poznawczych oraz dojrzałości emocjonalnej i społecznej uczestników. Każde zajęcia projektowe trwają jedną lub dwie godziny lekcyjne. Projekt jest możliwy do całkowitej realizacji w trybie zdalnym. Nauczyciel może przy użyciu wirtualnej tablicy wypisać wszystkie państwa, w których oficjalnym językiem jest hiszpańskim; pozwolić uczniom wybrać kraj i poprosić o samodzielne stworzenie przez uczestników krótkiej notki informacyjnej na jego temat. Uczniowie mogą zamieszczać wykonane zadanie na wirtualnej tablicy do wglądu przez wszystkich uczniów. Mogą również zaprosić do oglądania online ich prac uczniów z innych oddziałów klasowych. Uczniowie mogą spotykać się na zajęciach poprzez platformy do spotkań online.

Główną metodą zastosowaną w scenariuszu jest metoda projektu, która pobudza uczniów do samodzielnej inicjatywy, brania odpowiedzialności za siebie i innych, planowania i realizacji projektu oraz finalnie dokonania jego oceny. Nauczyciel pamięta o wspieraniu, wyzwaniu inicjatyw, naprowadzaniu na pomysły i rozwiązania. Jego rolą jest dyskretnie prowadzić do zamierzonego efektu.

W projekcie mają zastosowanie również inne metody:

- metoda komunikacyjna: język hiszpański wykorzystywany jako język komunikacji podczas realizacji projektu, nauczyciel jest obecny na wszystkich zajęciach projektowych, sam używa języka hiszpańskiego do porozumiewania się z uczniami, zachęca uczniów, aby między sobą również używali języka hiszpańskiego jako języka projektu do porozumiewania się;
- podejście AICLE (od hiszp. *Aprendizaje Integrado de Contenidos y Lenguas Extranjeras*): język hiszpański wykorzystywany jest do nauczania innych treści przedmiotowych; w projekcie uczeń wyszukuje i przetwarza potrzebne do projektu informacje w źródłach hiszpańskojęzycznych, które prowadzą do realizacji przyrostu wiedzy językowej;
- metoda gramatyczno-tłumaczeniowa;
- metody informacyjne: pogadanka, rozmowa kierowana, dyskusja, opis, praca z tekstem;
- metody aktywizujące: mapa myśli, burza mózgów;
- metoda LDL (od niem. *lernen durch lehren* – uczenie przez nauczanie): uczniowie pomagają sobie i uczą się od siebie wzajemnie, a nauczyciel kieruje grupą projektową w sposób umożliwiający szukanie wzajemnego wsparcia między uczniami.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zajęcia nr 1 (godzina lekcyjna). Zainicjowanie projektu, zapoznanie uczestników z celami, utworzenia regulaminu, podział na grupy

Projekt *VIAJES DE MIS SUEÑOS. Podróże moich marzeń* przeznaczony jest do realizacji na obowiązkowych zajęciach lekcyjnych. Jego głównym celem jest nabycie i rozwinięcie umiejętności językowych związanych z tworzeniem i rozumieniem komunikatów w języku hiszpańskim. Ważnym celem jest również nabycie i rozszerzenie słownictwa oscylującego wokół tematu podróżowania i turystyki oraz świata języka hiszpańskiego i kultury hiszpańskiej. Ponadto przyczynić się ma do kształtowania kompetencji uczniów.

Uczniowie na pierwszych zajęciach zapoznają się z projektem oraz jego zakresem tematycznym. Nauczyciel, korzystając z zasobów szkoły, planuje spotkanie w bibliotece lub innej dużej sali, przygotowując do wglądu albumy, atlasy geograficzne, przewodniki i inne materiały dotyczące krajów hiszpańskojęzycznych. Prowadzący otwiera spotkanie, prezentując temat projektu i stawiając pytania po hiszpańsku ¿*Qué es el viaje?* ¿*Viajáis mucho?* ¿*Cuál sería vuestro viaje de sueños?* Nauczyciel prosi uczniów o podzielenie się ich doświadczenia związanymi z podróżowaniem – opowiadają, czy byli kiedykolwiek za granicą i jakie kraje zwiedzali. Opiekun zadaje pytanie, w jakich krajach język hiszpański jest językiem urzędowym. Uczniowie mają za zadanie sporządzić listę takich krajów, korzystając z zaprezentowanych materiałów. W razie problemów nauczyciel naprowadza na odpowiedź, wskazując na różne kontynenty (komentarz: na liście znajdują się 23 państwa z hiszpańskim jako językiem urzędowym i na tych uczniowie mają się koncentrować w tym zadaniu, nauczyciel jedynie wspomina, że jest wiele krajów i regionów, gdzie język hiszpański jest językiem używanym, np. *Estados Unidos, Francia, Andora*).

Prowadzący przedstawia cele, następnie rozmawia z uczniami o zasadach udziału w projekcie. Uczniowie wspólnie z nauczycielem ustalają zasady projektu i zapisują je w języku hiszpańskim (młody nauczyciel może skorzystać z przykładowego regulaminu, który został zamieszczony w tym scenariuszu i omówić z uczniami punkt po punkcie). Następnie wszyscy uczestnicy podpisują regulamin, który umieszczony zostaje w widocznym miejscu w klasie. Nauczyciel koordynator dzieli uczniów na grupy trzy- lub czteroosobowe, w zależności od liczebności klasy i grup, w których będą wykonywać zadanie polegające na stworzeniu plakatu turystyczno-informacyjnego w języku hiszpańskim oraz inne zadania projektowe. Nauczyciel przygotowuje kilka starych pocztówek bądź zdjęć różnych miejsc z krajów hiszpańskojęzycznych, rozcina je na kilka elementów, miesza i rozdaje po jednym uczniom. Ci mają za zadanie znaleźć odpowiednie części, które posiadają inni uczniowie i ułożyć z nich obrazek. Ułożona poprawnie ilustracja wyłoni skład każdej grupy. Nauczyciel musi przygotować tyle części, ilu jest uczniów. Każda grupa może wybrać sobie nazwę związaną z tematyką projektu.

Prowadzący podsumowuje pierwsze zajęcia. Może również fotograficznie udokumentować spotkanie. Zadaje również krótką pracę domową – uczniowie mają za zadanie ułożyć krótki plan pracy grupy, jaki będzie ich obowiązywał, mogą podzielić się obowiązkami i przemyśleć, czy każdy będzie odpowiadał w grupie za to samo, czy podzielą się rolami. Warto w rozmowie z uczniami zasugerować, aby wyznaczyli w swojej grupie lidera, kogoś o zdolnościach plastycznych, koordynatora działań graficznych, językowych czy technicznych.

- **Komentarz metodyczny:** Projekt może być zrealizowany na dodatkowych zajęciach języka hiszpańskiego, pod warunkiem, że wszyscy uczniowie będą mogli wziąć w nim udział. Trzeba także uwzględnić zgodę nauczyciela geografii do realizacji zajęć pozalekcyjnych lub zrezygnować z zajęć geograficznych, zaś wyszukiwanie i utrwalanie treści programowych z geografii zrealizować na zajęciach z języka hiszpańskiego.

8.2. Zajęcia nr 2 (godzina lekcyjna). Wylosowanie kraju przez grupę, uzupełnianie karty pracy na zajęciach z geografii

Drugie zajęcia odbywają się na zajęciach geografii. Prowadzą je nauczyciel geografii i nauczyciel koordynator, gdyż uczniowie będą wyszukiwać informacje nie tylko w języku polskim, ale również będą korzystać z materiałów i internetowych stron hiszpańskojęzycznych. Nauczyciel hiszpańskiego podczas zajęć zwraca się do uczniów po hiszpańsku i prosi, aby oni także rozmawiali z nim w tym języku, co jest ważnym elementem projektu. Na początku zajęć grupom zostaje przydzielony w drodze losowania konkretny kraj hiszpańskojęzyczny. Następnie koordynator może sprawdzić, jak uczniowie zaplanowali swoją pracę i jak podzielili się rolami w grupie. Nauczyciele rozdają uczniom karty pracy, a uczniowie w dalszym ciągu mają za zadanie uzupełnić kartę pracy i wyszukać informacje, korzystając z dostępnych materiałów pracowni geograficznej (z map, z atlasów geograficznych itp.) oraz ze źródeł internetowych. Nauczyciele naprowadzają i pomagają w znalezieniu wymaganych informacji, przypominając uczniom nazwy kontynentów w języku polskim i hiszpańskim, wskazując, gdzie mogą znaleźć potrzebną informację. (W punkcie 12. scenariusza została zamieszczona przykładowa karta pracy, ze wskazanymi miejscami do opisanie i znalezienia). Ważne, aby podczas pracy uczniowie mogli również popracować chwilę z mapą. Nauczyciel powinien wskazać, gdzie znajduje się stolica danego kraju, rzeka lub szczyt. Uczniowie są poinformowani, że mogą otrzymać pozytywną ocenę za pracę z mapą, dzięki temu każdy uczeń może być oceniony na zajęciach projektowych i zdobyć pozytywną ocenę na tym przedmiocie. Uczniowie uzupełniają kartę pracy. Nauczyciele obserwują ich pracę, monitorują również grupy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Na koniec prowadzący prosi o wykonanie zadania domowego: mają wyszukać i wybrać w domu zdjęcia, obrazy, grafiki itp. dotyczące wylosowanego przez nich kraju oraz zastanowić się nad wyglądem ich plakatu. Nauczyciel podsumowuje drugie zajęcia.

8.3. Zajęcia nr 3 (godzina lekcyjna). Przygotowanie planu plakatu, przygotowanie informacji na wystawę i rozdzielenie ról na święto szkolne *Día de la Fiesta Nacional*

Trzecie zajęcia projektowe odbywają się na zajęciach języka hiszpańskiego. Uczniowie w dalszym ciągu kontynuują pracę w swoich grupach. Na podstawie karty pracy wykonanej na poprzednich zajęciach, mają za zadanie zaplanować wygląd plakatu (plakat w formacie A1, ewentualnie A2) i przygotować opis wylosowanego kraju według wzoru poznanego na poprzednich zajęciach. Uczniowie planują wygląd plakatu, jego układ oraz przygotowują opisy atrakcji w języku hiszpańskim (używają do opisu czasu Presente de Indicativo); podczas pracy uczniowie wykorzystują metodę gramatyczno-tłumaczeniową. Uczeń ze SPE, np. dyslektyczny, powinien ściśle współpracować z uczniem niemającym takich trudności, np. z uczniem pełniącym funkcję edytora tekstu. Po zakończeniu zadania w grupie, nauczyciel zapisuje na tablicy nazwę święta *Día de la Hispanidad*. Pyta uczniów, czy wiedzą, co to za święto. Krótko o nim opowiada. Przypomina również informację, że w związku z tym świętem zorganizują wystawę o krajach hiszpańskojęzycznych i apel z tej okazji na piątych zajęciach projektowych przypadających 12 października. W dalszej kolejności nauczyciel zapoznaje uczniów z przebiegiem apelu z okazji *Día de la Hispanidad* i rozdziela z uczniami role.

- Uroczyste otwarcie wystawy – chętni uczniowie prezentują przygotowane informacje na temat tego święta (zadanie opisane poniżej w zadanej pracy domowej).
- Rozpoczęcie apelu od tańca flamenco lub pasodoble w wykonaniu jednego uczestnika bądź dwóch, cała grupa klasowa jest na scenie, aby wyklaskiwać rytm dłońmi w takt muzyki flamenco/pasodoble.
- Scenka przedstawiająca królową Hiszpanii Izabelę Kastylijską i Kolumba, który przekonuje królową do poparcia swojego pomysłu. Królowa zgadza się na wyprawę. Kolumb wypływa trzema łodziami – dwoje uczniów odgrywa krótką, kilkudzaniową scenkę w języku hiszpańskim.
- Scenka, w której Miguel de Cervantes przedstawia głównych bohaterów swojej książki – Don Quijote i Sancho. Wybrany uczeń krótko opowiada o bohaterach lub dodatkowo dwoje uczniów przebiera się za Don Quijote i Sancho a Miquel opisuje ich, kiedy stoją na scenie. Dodatkowo można podać widzom hiszpańskie wyrażenie *Luchar contra molinos de viento*, tłumacząc, co oznacza w języku polskim „walczyć z wiatrakami” i zaznaczyć, że nawet w języku ojczystym odnajdziemy ślady języka hiszpańskiego.
- Zespół Mariachi śpiewa lub gra albo udaje granie i śpiewanie słynnego meksykańskiego utworu, w zespole występuje dwoje lub troje uczniów.
- Scenka, w której Salvador Dali prezentuje kilka swoich obrazów (wyświetlanych na ekranie do projektora), podając jego tytuł po polsku i po hiszpańsku; jeden uczeń przebrany za słynnego malarza.
- Na zakończenie spotkanie z Lionelem Messim, argentyńskim piłkarzem, który opowiada w kilku zdaniach po hiszpańsku, jak świętuje *Día de la Hispanidad* i zachęca wszystkich do świętowania.
- Hiszpańska piosenka na koniec apelu – wszyscy uczniowie są na scenie, śpiewają i machają do publiczności.

Nauczyciel może samodzielnie wyznaczać do każdej roli ucznia lub poprosić o zgłaszanie się tych, którzy chcieliby wcielić się w daną rolę. Prowadzący celowo nie nakazuje wszystkim wystąpienia publicznego, gdyż są uczniowie, dla których jest to wielki stres, który nie działa na nich motywująco, w tej grupie mogą znajdować się uczniowie ze SPE.

Po rozdzieleniu ról, nauczyciel zadaje jako pracę domową:

- znalezienie jednej informacji o święcie, np. informacji, czy we wszystkich krajach hiszpańskojęzycznych to święto nazywa się tak samo, jak nazywa się w innych krajach; nazwę zapisują na kartce A4 w języku polskim i hiszpańskim. W dniu obchodów święta i wystawy chętni uczniowie, którzy przygotowuje taką informację, przeczytają ją na otwarciu apelu;
- przygotowanie przebrania związanego z krajem hiszpańskojęzycznym. Przebierają się wszyscy, natomiast ci, którzy mają określone role, przygotowują adekwatne do tego przebrania.

Nauczyciel podsumowuje trzecie zajęcia, może również zrobić kilka zdjęć dokumentujących projekt.

8.4. Zajęcia nr 4 (godzina lekcyjna). Wykonanie plakatów turystyczno-informacyjnych dowolną techniką plastyczną

Czwarte zajęcia projektowe mogą odbywać się na zajęciach języka hiszpańskiego lub, po wcześniejszym ustaleniu z nauczycielem plastyki, na zajęciach plastyki. Uczniowie mają za zadanie stworzyć swoje plakaty, korzystając z zebranych materiałów i przygotowanych opisów na poprzednich zajęciach z języka hiszpańskiego. Uczniowie zaplanowali wcześniej konkretny wygląd plakatu, więc przystępują do prac plastycznych, wklejają i zapisują wszystkie potrzebne informacje. Nauczyciel plastyki może podpowiedzieć ciekawe plastyczne rozwiązania w trakcie realizacji plakatu. Następnie chętni uczniowie, lub ci, którzy już skończyli swój plakat, tworzą materiały potrzebne na wystawę: hasło *Día de la Fiesta Nacional*, tytuł projektu, który realizują i inne materiały służące do ozdoby wystawy, np. kolorowe kwiaty lub flagi. Nauczyciel podsumowuje zajęcia i przypomina, że kolejne to już organizacja i otwarcie wystawy, należy przyjść do szkoły w przygotowanych w domu przebraniach.

8.5. Zajęcia nr 5. Szkolne Święto *Día de la Fiesta Nacional*. Czas realizacji zależy od prac wystawowych, organizacyjnych i długości prób. Zakłada się, że jedna godzina lekcyjna to czas trwania otwarcia wystawy i apelu, a poprzedzają je dwie lub trzy godziny lekcyjne przygotowań i prób.

- Przygotowanie i otwarcie wystawy oraz apel szkolny

Dzień 12 października w Hiszpanii i w krajach hiszpańskojęzycznych jest to dzień upamiętniający przybycie Krzysztofa Kolumba do Ameryki. Oficjalna nazwa tego święta w Hiszpanii brzmi *Fiesta Nacional de España* czyli Narodowe Święto Hiszpanii. Należy zaplanować realizację wystawy i apelu na dzień 12 października lub dzień najbliższy tej dacie. Zajęcia obejmują przygotowanie wystawy w wyznaczonym miejscu w szkole, np. na głównym korytarzu lub sali do większych spotkań. Uczniowie tego dnia przychodzą do szkoły i od pierwszej godziny lekcyjnej przygotowują wystawę i szkolne święto. Za porozumieniem z dyrekcją na czwartej godzinie lekcyjnej należy zaplanować szkolny apel i zaprosić inne klasy ze szkoły. Uczniowie wraz z nauczycielem koordynatorem umieszczają swoje plakaty na tablicach wystawowych i na sztalugach. W widocznym miejscu zawieszają tytuł święta i przygotowane dekoracje. Nauczyciel koordynator przeprowadza próbę apelu, gdzie po kolei zgodnie z planem uczniowie przedstawiają swoje role. Następnie uczniowie przebierają się i sprawdzają, czy wszystko jest gotowe do otwarcia wystawy i apelu. Nauczyciel koordynator razem z uczniami, w języku polskim i hiszpańskim, zaprasza na apel dyrekcję i innych nauczycieli wraz z uczniami. Nauczyciel koordynator otwiera wystawę, opowiadając krótko o projekcie. Następnie wybrani uczniowie opowiadają o święcie *Día de la Fiesta Nacional*, czytając informacje przygotowane w ramach pracy domowej. W dalszym ciągu wszyscy przechodzą do kolejnych punktów planu. Po zakończeniu apelu nauczyciel koordynator zaprasza do oglądania wystawy. Opiekun wykonuje kilka pamiątkowych zdjęć oraz grupowe zdjęcie całej grupy klasowej w przebraniach. Po obejrzeniu uczniowie wracają na zajęcia lekcyjne.

8.6. Zajęcia nr 6 (1–2 godziny lekcyjne). Zredagowanie planu wyjazdu zagranicznego do jednego z wybranych krajów

Ostatnie, szóste zajęcia odbywają się na lekcji języka hiszpańskiego. Na tych zajęciach uczniowie pracują samodzielnie. Nauczyciel rozpoczyna zajęcia od pytania *¿Qué es turismo? ¿Qué tipos de turismo destacamos?* Uczniowie szukają odpowiedzi w formie burzy mózgów i zbierają je na tablicy (nauczyciel naprowadza na różne typy turystyki), np.:

- *Tipos de turismo: de sol y playa, de trabajo, rural, familiar, cultural, de naturaleza, gastronómico, de aventura, last minute, escolar, nacional, individual, de grupo etc.*

Nauczyciel pyta, który rodzaj turystyki jest im bliższy. Powtarza z uczniami konstrukcję *Ir + a + bezokolicznik*, jej użycie i przykłady. Zapoznaje uczniów z zadaniem do wykonania: mają zaplanować swoją podróż do kraju przedstawionego na wystawie, uzupełniają kartę pracy (przykładowa karta pracy w punkcie 11.). W tym celu nauczyciel zabiera swoich uczniów raz jeszcze na wystawę, by przypomnieli sobie zaprezentowane kraje i ich atrakcje turystyczne. Każdy z uczniów wybiera sobie państwo, które chciałby odwiedzić (inne niż to, które prezentowali na plakacie). Uczniowie mogą zanotować najważniejsze informacje lub zrobić zdjęcie wybranym informacjom. Pracują samodzielnie, ale jeśli jakiś uczeń nie ma telefonu z aparatem, korzysta z pomocy nauczyciela. Następnie wracają do klasy i realizują zadanie z karty pracy, pamiętając o tym, że swoje plany będą wyrażać w poznanej konstrukcji. Uczniom ze SPE nauczyciel przygotowuje karty pracy ze zmodyfikowanym zadaniem. Prowadzący nadzoruje pracę uczniów. W razie konieczności służy swoją wiedzą, ale zachęca, by uczniowie zdolniejsi pomagali w procesie realizacji zadania kolegom, którzy będą tego potrzebowali. Po wykonaniu zadania uczniowie siadają w kręgu, np. na krzesłach lub na podłodze, i wzajemnie prezentują swoje plany podróży. Każda wypowiedź powinna być doceniona brawami. Nauczyciel podsumowuje ostatnie zajęcia, dziękuje uczniom za udział w projekcie. Wręcza pamiątkowe dyplomy.

- **Komentarz metodyczny:** Nauczyciel podczas otwarcia wystawy może wykonać pamiątkowe zdjęcia każdej grupie uczniów przy swoim plakacie i wręczyć je na ostatnich zajęciach jako prezent i pamiątkę z projektu. Można takie zdjęcie wydrukować na dyplomie – taka forma jest bardziej osobista i uczeń będzie pozytywnie kojarzył udział w projekcie.

8.7. Ewaluacja

Ewaluację projektu nauczyciel przeprowadza na części zajęć języka hiszpańskiego lub po zajęciach szkolnych razem z nauczycielami biorącymi udział w projekcie. W trakcie realizacji projektu nauczyciel może zaproponować prowadzenie *Dzienniczka podróży* przez każdą grupę, w którym uczestnicy będą na bieżąco monitorować swoją pracę, a nauczyciel będzie mógł przekazać informację zwrotną na temat realizacji przez nich zadania. Koordynator będzie traktować taki dzienniczek jako narzędzie do monitorowania pracy grupy, a pod koniec projektu może posłużyć on do ewaluacji (przykład dzienniczka w punkcie 10. Podczas ewaluacji końcowej nauczyciel koordynator oraz uczestnicy wspólnie podsumowują projekt w formie rozmowy. Nauczyciel prosi uczniów o wypełnienie ankiety ewaluacji projektu. Ankieta ma formę miniplakatu – dla każdego ucznia należy przygotować kolorowe kartki formatu A4 z pytaniami.

Uczniowie będą dopisywać swoją ocenę liczbową od 1 do 6 w odpowiednim miejscu na plakacie. Mają też miejsce na własną wypowiedź otwartą, swój rysunek lub narysowanie minki, która wyraża ich ogólne zadowolenie lub nie z projektu. Nauczyciel koordynator i nauczyciele biorący udział w projekcie uzupełniają ankietę przeznaczoną dla nauczycieli. Nauczyciel koordynator zbiera wszystkie ankiety i po spotkaniu już samodzielnie analizuje ankiety i wyciąga wnioski do dalszej pracy.

Przykłady ankiet ewaluacyjnych

- ankieta ewaluacyjna do uzupełnienia dla uczniów po zakończeniu projektu, oceniająca pomysł i przeprowadzenie samego projektu oraz ocenę nabytych umiejętności. Uczeń uzupełnia ją, w zależności od pytania cyfrowo (od 1 do 6) lub słownie i rysunkowo.

Ankieta ewaluacyjna

- Podniosłem umiejętności językowe w zakresie rozumienia i tworzenia informacji o kraju hiszpańskojęzycznym
- Poznałem nowe techniki plastyczne
- Uczyłem się aktywnie hiszpańskiego
- Dzieliłem się wiedzą z innymi kolegami z klasy
- Jestem zadowolony ze współpracy w grupie
- Podniosłem umiejętności językowe w zakresie znajomości słownictwa związanego z turystyką i planowaniem podróży
- Potrafię odczytać informacje z mapy
- Starłem się jak najlepiej wykonać swoje zadania projektowe
- Projekt spełnił moje oczekiwania
- Jaka mina, emocja, uczucie kojarzy Ci się z projektem?.....
- Potrafię samodzielnie napisać w języku hiszpańskim opis wybranego kraju
- Potrafię zaplanować kilkudniową podróż zagraniczną
- Potrafię przygotować wystawę plakatów
- Jestem zainteresowany udziałem w innym projekcie
- Jaka mina, emocja, uczucie kojarzy Ci się z projektem?.....
- Co było najłatwiejsze w realizacji projektu?
.....
- Co Ci się najbardziej podobało w projekcie?
.....
- Z czym miałeś trudność w projekcie?
.....
- ankieta dla nauczycieli, złożona z czterech obszarów, każdy z nich nauczyciel ocenia w skali od 1 do 6, następnie odpowiada na pytania pomocnicze oraz wypowiada się na temat danego obszaru

Ankieta dla nauczycieli

1. Prowadzenie zajęć projektowych: 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6

W jakim stopniu treść projektu odpowiadała jego tematowi?

Czy była przekazana w sposób zrozumiały i przystępny?

Czy podczas zajęć panowała atmosfera komunikacji i współpracy? Uzasadnienie/sugestie:

2. Przydatność zajęć projektowych: 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6

W jakim stopniu projekt podniósł kompetencje uczniów?

Czy uczestnictwo w zajęciach projektu wpłynęło na rozwój zainteresowań uczniów?

Czy nabyte umiejętności będą przydatne? Uzasadnienie/sugestie:

3. Organizacja zajęć projektowych: 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6

W jakim stopniu zajęcia odbywały się w zaplanowanym wymiarze czasu?

Czy organizacja terminu i miejsca była uzgodniona odpowiednio wcześniej?

Uzasadnienie/sugestie:

4. Ocena ogólna projektu: 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6

Co byś zmienił/dodał w projekcie?

W jakim stopniu jesteś zadowolony z uczestnictwa w projekcie?

Opinie/sugestie/uwagi:

9. Propozycja regulaminu projektu

Poniżej została przedstawiona propozycja regulaminu projektu dotycząca wszystkich uczestników. Regulamin jest krótki, czytelny i prosty, dopasowany do piątoklasisty. Poszczególne części można ustalić wspólnie z uczniami lub wykorzystać te, które są zaproponowane w scenariuszu.

Przykładowy kontrakt jest w języku hiszpańskim i polskim. Kontrakt może zawierać następujące informacje:

Reglas del proyecto / Regulamin projektu

*Título del proyecto / Tytuł projektu: VIAJES DE MIS SUEÑOS / Podróże moich marzeń.
APRENDEMOS ESPAÑOL Y LO USAMOS COMO LENGUA PRINCIPAL DEL PROYECTO /
uczymy się hiszpańskiego i używamy go jako języka projektu.*

ESCUCHAMOS A LOS DEMÁS / słuchamy innych.

HACEMOS LA TAREA LO MEJOR POSIBLE / staramy się jak najlepiej

TRABAJAMOS JUNTOS CON OTROS / pracujemy razem z innymi

PREPARAMOS UN PÓSTER TURÍSTICO / przygotowujemy plakat turystyczny

AYUDAMOS A LOS DEMÁS / pomagamy innym

ORGANIZAMOS UNA EXPOSICIÓN Y FIESTA ESCOLAR / zorganizujemy wystawę i szkolne święto

COMPARTIMOS NUESTRO CONOCIMIENTO CON OTROS / dzielimy się wiedzą

SOMOS CREATIVOS / jesteśmy kreatywni

Firma del coordinador:

Firmas de los estudiantes:

10. Ocenianie

Ocenianie uczestników projektu odbywa się na bieżąco, po zakończeniu poszczególnych etapów prac lub/i na koniec projektu. Może przyjmować różne formy, np. forma pochwały dla całej grupy to swoista akceptacja działań podjętych przez całą grupę, co

oznacza ustną ocenę działań grupowych przez nauczyciela. Każdy z nauczycieli biorących udział w projekcie, np. nauczyciel geografii, może ocenić swoich uczniów za wkład pracy i realizację zadania projektowego. Oceny za projekt powinny być pozytywne, aby uczestnicy zostali zmotywowani do dalszej nauki języka hiszpańskiego jak również do udziału w podobnych projektach. W trakcie realizacji projektu nauczyciel może zaproponować prowadzenie *Dzienniczka podróży* przez każdą grupę.

Przykład dzienniczka:

DZIENNICZEK PODRÓŻY GRUPY..... / DIARIO DE VIAJE

1. Co robiliśmy? / ¿Qué hemos hecho?

.....

2. Data /Fecha

.....

3. Informacja od nauczyciela dotycząca zadania / Instrucción y comentario del profesor

.....

4. Co wspólnie myślimy o zadaniu? / Observaciones y conclusiones

.....

W dzienniczku mogą się znaleźć te lub podobne zadania, a nauczyciel może ocenić wykonanie tych zadań przez ucznia:

- praca z mapą (zajęcia geografii),
- techniki plastyczne, realizacja plakatu, przygotowanie wystawy (zajęcia plastyki),
- przygotowanie plakatu turystycznego w języku hiszpańskim, realizacja karty pracy z planowaniem podróży do wybranego kraju (język hiszpański),
- kompetencje językowe (język hiszpański) itp.

W miejscu oznaczonym jako *Informacja od nauczyciela* – koordynator lub inni nauczyciele mogą zaznaczyć, jak grupa wykonała swoje zadanie, czy była terminowa, niezawodna, wykazała się kulturą osobistą czy poprawnością językową itp. Może również postawić tam ocenę grupie. W ostatniej kolumnie sami uczestnicy grupy notują ich spostrzeżenia, uwagi do zadania, swoje przemyślenia lub np. rysują wesołe minki, zadowolone z realizacji zadania.

W procesie oceniania uczniów ze SPE ocenie podlegają przede wszystkim postępy w nauce, przyrost ich wiedzy i umiejętności oraz zaangażowanie i wysiłek włożony w pracę projektową grupy. Nauczyciel zobowiązany jest również do dostosowania metod i warunków oceny ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych do jego indywidualnych możliwości psychofizycznych oraz zaleceń zawartych w orzeczeniu lub opinii poradni pedagogiczno-psychologicznej. Ocenianie ucznia powinno bazować na wkładzie pracy w zadanie projektowe, a nie tylko skupiać się na rezultacie zadania. Nauczyciel bierze pod uwagę wysiłek ucznia przejawiający się np. pracowitością, pilnością czy systematycznością. Nie ocenia błędów artykulacyjnych, gramatycznych, mylenia wyrazów przez ucznia.

11. Komentarz metodyczny i materiały pomocnicze

W poszczególnych opisach realizacji zajęć projektowych pojawiły się komentarze metodyczne odnoszące się do konkretnego zadania. Ponadto jest jeszcze kilka komentarzy do całości projektu.

Po pierwsze projekt może być zrealizowany w całości na zajęciach dodatkowych, należałoby jednak uzyskać zgodę nauczyciela geografii, a na obchody święta zaprosić rodziców i przyjaciół do szkoły.

Po drugie projekt może być zrealizowany w klasie 8 szkoły podstawowej, jeśli dodamy elementy doradztwa zawodowego (wskazanie zawodu technika obsługi turystycznej) do realizacji karty pracy z planowania wyjazdu, uzupełnianej na podstawie plakatów dotyczących krajów hiszpańskojęzycznych. Taka karta mogłaby zawierać dodatkowe zadania ukierunkowane na zawód technika obsługi turystycznej, np.:

- uczeń przedstawi po hiszpańsku zakres zadań wykonywanych na poszczególnych etapach organizacji wyjazdu zagranicznego (przygotowanie, realizacja, rozliczenie, sprzedaż atrakcji itp.),
- uczeń porówna samodzielny wyjazd zagraniczny oraz zorganizowany wyjazd przez biuro podróży, podając wady i zalety obu rozwiązań,
- uczeń przedstawi jakie motywy wyjazdu cechują klientów biur (motywy emocjonalne, racjonalne).

Po trzecie jeśli nauczyciel ma do dyspozycji więcej godzin języka hiszpańskiego w planie pracy a jego grupa osiągnęła wyższy poziom językowy, może zamiast karty pracy do zajęć projektowych nr 6, poznać lub utrwalić z uczniami wybrany czas przeszły, np. pisząc list w języku hiszpańskim opowiadający o przeżyciach i przygodach w wybranym kraju hiszpańskojęzycznym.

Przykładowe karty pracy do poszczególnych aktywności projektowych

- karta pracy do zajęć 2, jest przykładową kartą na zajęcia geografii, która naprowadza uczniów na potrzebne i najważniejsze informacje, które muszą wyszukać.

Nuestro país del proyecto:

1. CONTINENTE:

2. CLIMA:

3. CAPITAL:

4. MONEDA:

5. LENGUAS:

6. HABITANTES:

7. FAUNA:

8. FLORA:

9. RIO:

10. MAR:

11. LAGO:

12. MONTAÑA:

13. MONUMENTOS MÁS IMPORTANTES:

- PUNTO MÁS ALTO:

- PARQUES NATURALES:

14. Lo más importante, cosas para recordar:

- lista krajów hiszpańskojęzycznych do rozcięcia na losy do wylosowania

Kraje hiszpańskojęzyczne

México	Colombia	España	Cuba
Perú	Venezuela	Ecuador	Honduras
Chile	Guatemala	Bolivia	Costa Rica
El Salvador	Paraguay	Nicaragua	Belice
Panamá	Puerto Rico	Uruguay	República
Guinea Ecuatorial	Filipinas	Argentina	Dominicana

- karta pracy na zajęcia nr 6 (ostatnie) jest przykładowym planem wyjazdu do uzupełnienia, może być uzupełniona w zeszyte przedmiotowym ucznia.

Plan wyjazdu

País del destino:

Continente:

Duración del viaje:

Medios de transporte:

¿QUÉ VAS A HACER CADA DÍA DURANTE TU VIAJE?

HORA DÍA 1:

HORA DÍA 2:

HORA DÍA 3:

HORA DÍA 4:

HORA DÍA 5:

12. Bibliografia

Elert E., Wenda A., b.r., [Praca metodą projektu](#) (PDF, 2,1 MB; dostęp 15.07.2022).

Konior A., Oberman J., 2022, *Creando de nuevo. Poradnik metodyczny do programu nauczania języka hiszpańskiego dla II etapu edukacyjnego, wprowadzanego jako I język obcy w klasach IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP*, Warszawa: ORE.

Konior A., Oberman J., 2022, *Creando de nuevo. Program nauczania języka hiszpańskiego dla II etapu edukacyjnego, wprowadzanego jako I język obcy w klasach IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP*, Warszawa: ORE.

Kowalewska A., 2015, *Ewaluacja projektu: Praktycznie wskazówki, przykłady pytań kwestionariuszowych i narzędzi badawczych*, Warszawa: NBP.

Justyna Oberman – absolwentka filologii hiszpańskiej i pedagogiki kulturoznawczej. Od 12 lat pracuje aktywnie jako nauczyciel języka hiszpańskiego. Swoją warsztat pracy wzbogaca realizacją międzynarodowych projektów edukacyjnych. Interesuje się problematyką neurolingwistyki w nauczaniu, a także zagadnieniami związanymi z wykorzystaniem kultury i sztuki w praktycznej nauce języka obcego. Specjalizuje się w metodyce nauczania języka hiszpańskiego.